

Halász Glória

Nílus-party

TIM RICE – ANDREW LLOYD WEBBER:

JÓZSEF ÉS A SZÍNES SZÉLESVÁSZNÚ ÁLOMKABÁT

Az ifjú Webber diákréfáját tizenhét évvel ezelőtti bemutatója után újratöltötte a Madách Színház. Az előadás sokszorozott szereposztásával és szorgalmasan durrogatott látványpetárdáival ugyan feltehetően nem válik elődjéhez hasonlóan kultikussá, de nagyvonalú profizmusa minőségi szórakozássá teszi.

A Szirtes Tamás által rendezett (és Szerednyei Béla társrendezte) *József és a színes szélesvásznú álomkabát* című előadás, bár igényességével bőven meghaladja a magyarországi átlagot, a követni kívánt nyugatit kevésbé éri el: a Kentaur tervezte naivan mesés és főként sikrelemekből álló díszlet színes, de nem szélesvásznú (holott a produkció minden ízében nagyra tör). A hajtogatós játékra emlékeztető kulisszák nem varázsolják

a Madách játékerét pazar revüszínpaddá, és nem fedtethetik a káprázat hiányát. Az idén hatvanéves Webber maga is XXI. századivá pörgette negyvenéves musicaljét. Az új idők új ritmusai a budapesti bemutáson élő zenekar közreműködésével dübörögnek.

A Madách Színház tehát aligha róható meg azért, mert olyan tengeren hajózik, amelyre a zeneszerző terelte. A darab keresetlenségét és pimaszságát bedarálta

BALRA: Ladinek Judit
(Narrátor) és Posta
Viktor (Fáraó)

FENT: Puskás Péter
(József) és Gáspár
László (Fáraó)

JOBBRA: Polyák Lilla
(Narrátor) és Gesztesi
Károly (Fáraó)

az ipari musicaljatszások gépezete – olyan gyorsasággal száguldundk végig József történetén, hogy nem marad idő az összekacsintásra. És a körüli előadásban alázattal ki is szolgálják az újfajta kívánalmakat. Mintha az ezredfordulót megelőző évben született angol filmváltozat (rendezője: David Mallet) szolgálna az új idők József-előadásainak sorvezetőjeként: a mozit követve így tűnhet fel például teljes váratlansággal egy fagyalttölcsér a főszereplő kezében. A színrevitelben számos, a filmből elcsent mozzanat bukkan fel, csenni azonban elegánsan is lehet, amennyiben a mozi (műfajából is adódó) végtelen fantáziáját is vendégül hívják a színpadra. Úgy fest, ennek sem gondolati, sem technikai lehetőségei nem adóttak a Madách Színházban. Az előadás a sokféleségben nem mutatja meg saját arcát. A látvány legalább két irányba tart: Kentaur visszafogottságukban is bájosan elrajzolt és bravúrosan váltogatható díszletei mellé Rományi Nóra mives, de minden üdítő ötletességtől mentes jelmezeket tervezett – bár a legkisebb testvér ártatlanságának bizonyítására előadott mexikói őrlület (Benjamin Calypso) fekete felsőből kihajtogathat-

Székárossy Zsuzsa felvételei

tó szamarai (sőt: komplett mexikói viseletei) az előadásban másutt alig felbukkanó frapáns (szinte túlzásba hajló) ötletességről árulkodnak. A József elhurcolását elmesélő jelenetbe sűrített megannyi sziporka: a határvonallal kettévágott és a tetejétől a talpáig kétszínűre festett határőr, a faron pecsételt guruló síktele és a mindezt sziszegve kommentáló kígyó megmutatja, hogy nem a muníció, hanem a bátorság hiányzik az előadás háttországából. Hasonlóképpen szellemes megoldás az óriás ágy, amelyben egymást kitúrva panaszkodnak a testvérek földönfutóvá válásukról.

A profizmus is lehet azonban megejtő: Tihanyi Ákos koreográfiájának egyik fő erénye a fegyelem. Az előadás gyermekhadának táncát olyan összhang jellemzi, ami más színházak felnőtt táncosainak is ritkán sajátja. A végigénekelte és végigtáncolt musical moz-

gáspalettájára sok színt vittek fel: vadnyugati tánc, tangó és rocky követi egymást. Az első és a második felvonást egyaránt sokszorozott finálé zárja (amire a fellépők ünnepeltetésén kívül nem találok más magyarázatot): a záróakkord egyenesen egy biblikusnak már a legkevésbé sem nevezhető *white party*, amelyen valamennyi szereplő fehérbe öltözve diszkózik, és kelti a hangulatot. Netán a csodakabát a mennyország kapuját nyitja meg József és kompániája előtt? Mindkét finálé kiváló koreográfusi teljesítmény (bár a vonatozást szívesen feledném), és hangulatfeldobó szerepüket tökéletesen betöltik. Feltehetően személyes ízlésem rója fel a produkciónak, hogy a zeneszerző által fricskásan változtatott különböző zenei stílusoknak szolgálai rendeli alá a színpadi történéseket: a jelmez és a tánc gyorsváltással fordul át kánaániból például vadnyugatiba, és ez az egyébként attrakciószámba menő megoldás távol áll

attól a szabad szellemű asszociációtól, ami a művet jellemzi. A stílusok nem olvadnak az egészbe, csupán díszként csüngenek a darabon. A poénosság ugyan oda, de valamennyi érintett jelenet színvonalas előadói teljesítmény.

Mondhatnánk: sok rendező közt elvész a gyerek. A gyermekszereg hiába táncol remekül, ha tisztázatlan marad dramaturgiai szerepe az előadásban. A nyitó kép talán múzeumi előteret mutató (egyébként főleg kriptára emlékeztető) díszlete, a Narrátor tanárnőszerű figurája és a gyermekek angol iskolai egyenruhája felvetheti, hogy kisdíjakról van szó. Adódhat a kérdés: miért is viselnek a magyar közönség előtt bemutatott produkció szereplői angol egyenruhát? (A válasz a már sokat idézett filmben keresendő.) Az előadáson belül ezután egyes jelenetekbe következtelenül befolynak, másokból kimaradnak.

Nem csupán felvonásvégekből és gyerekekből, de főszereplőkből is sok akad a Madách Színház produkciójában: József, a Narrátor és a Fáraó szerepét három-három színész alakítja (merőben eltérő karakterük miatt nehéz leszűrni, valójában mit is gondolt a rendező a figuráról). A Fáraót a popénekes Gáspár László, a médiasztár Gesztesi Károly és a színész Posta Victor játssza felváltva, mindhárman Elvis Presley paródiáját adva. Posta Victor játéka a legkidolgozottabb, míg a többiek csupán egyes jegyeket emelnek át az énekestől, ő a saját egyéniségét csupán dobantóként használva virtuózan lubickol a figurában (nem mellékes, hogy hármójuk közül neki van a legbiztosabb énekhangja). Gesztesi Károly Fáraója külsőre főként a már fényt vesztett és karakterét kihízott Elvisre emlékeztet, belsőleg pedig nemigen lép túl Gesztesi Károlyon. Az önironikus megfogalmazás a darab egy másfajta értelmezésébe illene. Gáspár László leginkább a fáraójelmezbe öltöztetett Gáspár Lászlót játssza, de vitathatatlanul dögösen énekel (bár a szöveg érthetőségével adós marad). Mindent összevetve: senki nem lép ki eredeti szerepköréből. Webber a felújításkor egy új dallal támogatja meg az amúgy is ziccerszerep Fáraót, amelyben az uralkodó a csillogó bulvárhős elmagányosodásáról panaszkodik.

A Narrátort szintén hárman adják: Gallusz Nikolett, Ladinek Judit és Polyák Lilla. A csupán néhány skiccel jellemzett szerepben való helytállás sikeressége főleg az énekhangtól függ, így a Madách Színházban Polyák Lilla Narrátora bizonyul a legjobbnak. Gallusz Nikolett számára a magas hangok nehezen megugorható akadályt jelentenek, Ladinek Judit pedig operettség formálja a problémás részleteket. Az egyénítés és a kacérság (el kívántam kerülni az önisméltést, de mégis álljon itt: a pimaszság) mindhárom megfogalmazásból hiányzik. Polyák Lilla megközelítése a legérzékenyebb, Ladinek Juditén pedig a kelleténél több cukormáz csillog.

József is három színész – Nagy Sándor, Puskás Péter és Serbán Attila – tolmácsolásában szólal meg (hibátlan énekteljesítménnyel). Nagy Sándor kissé túlhevített, erőből építkező Józsefet formál, hősies magabiztossága néha árnyalatokban szegénnyé teszi a figurát. Serbán Attilaé az 1991-es bemutató Józsefének, Paudits Bélának az öröksége: éterien finom alakja hasonló hanggal párosul. A népmesehősök tisztaságával felvértezve előre eldöntött meccset játszik ő is, hiszen egy színes

és szélesvásznú mesében szükségképpen a jó győz. Puskás Péter alakításában remekül vegyülnek az előbbieken felsorolt tulajdonságok: homlokán hordja a kiválasztottságuk tudatában lévő hercegfiai csillagát, a huncut pökhendiséget, a gyermek tiszta lelkesedését és az elesettek alázatosságát.

Az előadás találmánya, hogy József tizenegy testvére szinte valamennyi jelenetben énekel és táncol, és a megannyi átöltözéssel fűszerezett körülbelül másfél órás bravúr valóban főhajtást érdemel. Egyes ihletett pillanatokban arra is marad idejük a színészeknek, hogy egyéniséget kölcsönözzenek a figuráknak. A produkció fináléjában mennyezetnyi szivárványszínű zászlót húznak a nézőtér fölé. Az óriáslobogó a jelen Józseféről mesél: színes és szélesvásznú, és még a színházat is eltakarja.

TIM RICE – ANDREW LLOYD WEBBER;
JÓZSEF ÉS A SZÍNES SZÉLESVÁSNÚ
ÁLOMKABÁT (Madách Színház)

Fordította: Blum Tamás. **További versek:** Galambos Attila. **Dramaturg:** Springer Márta. **Díszlet:** Kentaur. **Jelmez:** Rományi Nóra. **Koreográfus:** Tihanyi Ákos. **Zenei vezető:** Kocsák Tibor. **Vezényel:** Gillay András/Kocsák Tibor/Zádori László. **Társrendező:** Szerednyey Béla. **Rendező:** Szirtes Tamás.

Szereplők: Nagy Sándor/Puskás Péter/Serbán Attila, Gallusz Nikolett/Ladinek Judit/Polyák Lilla, Gáspár László/Gesztesi Károly/Posta Victor, Koltai János/Lőte Attila, Ladinek Judit, Barát Attila/Önböli Pál, Arany Tamás/Szente Vajk, Sándor Dávid/Weil Róbert, Ádok Zoltán/Balog János, Barabás Kiss Zoltán/Csórics Balázs e. h., Ködmen Krisztián, Kiss Ernő Zsolt, Parti Péter, Radványi Attila, Petke Balázs, Gellai Gábor/Lakatos Tamás, valamint a Madách Színház tánckara, a Madách Musical Műhely Stúdiósai és a Madách Musical Tánciskola növendékei.

ÉLET ÉS
IRODALOM
IRODALMI ÉS POLITIKAI HETILAP

MINDEN PÉNTEKEN!

KERESSE A HÍRLAPÁRUSOKNÁL
VAGY FIZESSEN ELŐ!

Kedvezményes éves előfizetési díj 15.500 Ft

Megrendelhető a szerkesztőségben:

1089 Budapest, Rezső tér 15.

Tel: 06-1 210-5149, 210-5159

Fax: 303-9241

e-mail: lapterjesztes@es.hu